

บทที่ 6

สรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุป

วัตถุประสงค์หลักของวิทยานิพนธ์นี้ มุ่งที่จะแสดงให้เห็นถึงการกระจายการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยแยกพิจารณาเป็นแต่ละสาขาเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นเสมือนการฉายให้เห็นภาพว่า ธนาคารพาณิชย์มีการจัดสรรสินเชื่อ โดยให้ความสำคัญของแต่ละสาขาอย่างไร ซึ่งเป็นการศึกษาทางด้านปริมาณสินเชื่อที่แต่ละสาขาเศรษฐกิจได้รับจากธนาคารพาณิชย์ และเพื่อเป็นการนำเสนอให้เห็นภาพทั้ง 2 ด้าน จึงศึกษาความต้องการกู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์ของผู้ประกอบการในแต่ละสาขาด้วยการตัดสินใจกู้ยืมเงินของเขาขึ้นอยู่กับปัจจัยทางเศรษฐกิจใดบ้าง การศึกษาทั้ง 2 ด้าน แยกพิจารณาได้ดังนี้

ด้านปริมาณสินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์ให้แต่ละสาขา พบว่าในปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ยังให้ความสำคัญกับภาคการค้า โดยให้สินเชื่อมากที่สุดเมื่อเทียบกับสาขาอื่นๆ แม้ว่าจะมีแนวโน้มการให้สินเชื่อลดลงครั้งหนึ่งของสัดส่วนเดิมก็ตาม รองลงมาได้แก่สาขาการบริโภคส่วนบุคคล (ด้านที่อยู่อาศัย) สาขาการอุตสาหกรรม สาขาการเกษตร สาขาการก่อสร้าง สาขาการบริการ และสาขาการสาธารณูปโภค (ด้านการขนส่ง) ตามลำดับ

แต่เมื่อพิจารณา อัตราการขยายตัวเฉลี่ยของสินเชื่อเทียบกับอัตราการขยายตัวเฉลี่ยของ GRP หรือการขยายตัวเฉลี่ยของอัตราส่วนระหว่างสินเชื่อต่อ GRP แล้วพบว่า สาขาเกษตร มีการขยายการให้สินเชื่อสูงที่สุด แม้ว่าจะมีการขยายตัวของ GRP น้อยที่สุดเมื่อเทียบกับสาขาอื่นก็ตาม นับว่านโยบายสินเชื่อเกษตรของธนาคารแห่งประเทศไทย ทำให้ธนาคารพาณิชย์เริ่มให้ความสำคัญกับสาขาเกษตรมากขึ้น

สำหรับสาขาอุตสาหกรรม เป็นสาขาที่มีอัตราการขยายตัวของสินเชื่อเฉลี่ยรองลงมา

สาขาสาธารณูปโภค (ด้านการขนส่ง) และสาขาการก่อสร้างมีอัตราการขยายตัวสินเชื่อเฉลี่ยใกล้เคียงกัน

สาขาบริการ เป็นสาขาที่มีอัตราการขยายตัว GRP เฉลี่ยมากที่สุดเมื่อเทียบกับสาขาอื่น แต่ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อในอัตราเฉลี่ยน้อยกว่าอีก 4 สาขาที่กล่าวมาข้างต้น ยกเว้นสาขาการค้าและสาขาการบริโภคส่วนบุคคล (ด้านที่อยู่อาศัย) ที่มีอัตราการขยายตัวของสินเชื่อเฉลี่ยต่ำที่สุด

ด้านการศึกษาความต้องการสินเชื่อของผู้ประกอบการจากธนาคารพาณิชย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยศึกษาถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจที่เป็นตัวกำหนดความต้องการเพื่อให้

เห็นภาพทางด้านผู้ขอกู้ว่าความต้องการสินเชื่อของเขาขึ้นอยู่กับปัจจัยใดบ้าง จากการศึกษา เรากำหนดว่าความต้องการสินเชื่อจะขึ้นอยู่กับปัจจัยทางเศรษฐกิจ 4 อย่างคือ ระดับรายได้ (Y) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืม (i) ระดับราคาสินค้า (P) และต้นทุนหรือค่าใช้จ่าย (C) โดยตัวแปรเหล่านี้อาจมีความหมายแตกต่างกันเล็กน้อยตามกิจกรรมในแต่ละสาขา เศรษฐกิจ ยกเว้นสาขาการบริโภคส่วนบุคคลที่กำหนดว่าความต้องการสินเชื่อขึ้นอยู่กับตัวแปรเพียง 3 ตัว โดยไม่รวมระดับราคาสินค้า (P) ไว้ในแบบจำลอง สาขาการเกษตร และสาขา การพาณิชย์มีจำนวนตัวแปรอิสระครบตามแบบจำลอง ที่สามารถใช้อธิบายสมการความต้องการสินเชื่อได้อย่างมีนัยสำคัญ โดย ระดับรายได้ (Y) อัตราดอกเบี้ย (i) และต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการผลิตสินค้า (C) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความต้องการสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์ ส่วนระดับราคาสินค้า (P) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม

สาขาการบริการ มีปัจจัยครบตามแบบจำลอง ที่มีอิทธิพลต่อความต้องการสินเชื่ออย่างมีนัยสำคัญ หากตัวแปรรายได้ (Y) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (C) และระดับราคา (P) เพิ่มขึ้นจะมีผลให้ผู้ประกอบการต้องการสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์มากขึ้น ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความต้องการสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์

สาขาการบริโภคส่วนบุคคล(ด้านที่อยู่อาศัย) มีปัจจัยที่กำหนดความต้องการสินเชื่ออย่างมีนัยสำคัญ 3 ตัว คือ ระดับรายได้ (Y) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (i) และค่าใช้จ่ายในการบริโภค (C) โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

สาขาการก่อสร้าง และสาขาการสาธารณูปโภค(ด้านการขนส่ง) มีปัจจัยบางตัวเท่านั้นที่มีอิทธิพลต่อความต้องการสินเชื่ออย่างมีนัยสำคัญ โดยความต้องการสินเชื่อของผู้ประกอบการสาขาการก่อสร้างจะขึ้นอยู่กับระดับรายได้ (Y) และต้นทุนการก่อสร้าง (C) ส่วนความต้องการสินเชื่อของผู้ประกอบการขนส่งจะขึ้นอยู่กับระดับรายได้ (Y) และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (i)

สาขาที่ไม่สามารถใช้ตัวแปรทางเศรษฐกิจตามแบบจำลองที่กำหนดขึ้นมาอธิบายสมการความต้องการสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์ของผู้ประกอบการได้อย่างมีนัยสำคัญ คือ สาขาการอุตสาหกรรม เนื่องจากการออกแบบสอบถามผู้ประกอบการในสาขานี้ขาดการแบ่งขนาดอุตสาหกรรม ซึ่งอาจมีปัจจัยอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดในแบบจำลอง และสามารถใช้อธิบายความต้องการสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์ได้อย่างมีนัยสำคัญ

6.2 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องพฤติกรรมการณ์ให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในภาคตะวันออก เฉียงเหนือ เป็นการศึกษาทั้งด้านปริมาณสินเชื่อที่ผู้ประกอบการได้รับ และความต้องการสินเชื่อ

เชื่อว่าไม่มีปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็นตัวกำหนดซึ่งก่อให้เกิดแนวคิดบางประการที่จะเป็นแนวทางในการเสนอแนะทางด้านนโยบายแก่ทางการโดยให้ความสำคัญในระดับภูมิภาคที่มีโครงสร้างเศรษฐกิจเฉพาะตัว และสามารถกำหนดนโยบายให้ตรงกับเป้าหมายมากขึ้น อย่างไรก็ตามการศึกษาที่ยังมีข้อบกพร่องที่ต้องคำนึงถึงอีกมากในด้านวิธีการศึกษา มิฉะนั้นจะทำให้ได้ภาพหรือการมองที่ไม่ครอบคลุมสภาพที่เกิดขึ้นทั้งหมดในภูมิภาคนี้ได้ จึงมีข้อเสนอแนะเป็น 2 ด้านคือ

6.2.1 ข้อเสนอแนะด้านการดำเนินนโยบายของทางการ

ในการศึกษาทางด้านปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ที่ให้แก่ผู้ประกอบการในแต่ละสาขาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้เราทราบว่าธนาคารพาณิชย์พยายามที่จะปรับทิศทางการให้สินเชื่อของตนตามนโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทย ในการที่จะลดสัดส่วนการให้สินเชื่อของภาคการค้าลง และเริ่มให้สินเชื่อในภาคการเกษตรตามเป้าหมายสินเชื่อสู่ชนบทของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ดำเนินนโยบายตั้งแต่ปี 2518 เป็นต้นมา แต่การกระทำนี้ ธนาคารพาณิชย์ในฐานะที่ดำเนินการแบบธุรกิจที่แสวงหากำไร จึงมีเพียงส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้ที่จะจูงใจให้ปล่อยกู้แก่เกษตรกรได้ แต่จากการกำหนดนโยบายเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์จึงจำเป็นต้องเลือกลูกค้าที่ไม่ต้องแบกรับภาระด้านต้นทุนสินเชื่อและภาวะการติดตามหนี้มากจนเกินไป แต่เมื่อศึกษาความเห็นของผู้ประกอบการว่าปัจจัยใดบ้างที่เป็นตัวกำหนดความต้องการสินเชื่อ พบว่ามีผู้ประกอบการเพียง 2 สาขาเท่านั้น หากไม่นับสาขาอุตสาหกรรมที่ผลการศึกษายังไม่ดีเท่าที่ควรที่เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการกู้ยืมเงินของเขา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสูง และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันคือ สาขาการเกษตร และสาขาสาธารณูปโภคส่วนบุคคล ส่วนสาขาอื่นๆ ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางเศรษฐกิจตัวอื่นมากกว่า และจากการสอบถามที่ผู้ประกอบการยินดีจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้แก่ธนาคารเนื่องจากยังต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินนอกระบบอยู่มาก ส่วนสาขาที่หลีกเลี่ยงว่าความต้องการสินเชื่อขึ้นอยู่กับปัจจัยทางเศรษฐกิจตัวอื่นมากกว่าอัตราดอกเบี้ย แต่กระนั้นก็ตามก็ยังคงมีความเห็นว่าหากอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์คิดกับลูกค้าในอัตราที่ต่ำกว่านี้อีกก็จะเป็นการดียิ่งขึ้น

ดังนั้นในการกำหนดทิศทางการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์หากไม่สามารถเพิ่มทางด้านปริมาณสินเชื่อได้ ภาครัฐก็ควรมีการตอบสนองทางด้านความช่วยเหลือในด้านอื่นๆ เช่น ระดับราคาสินค้าเกษตร หรือต้นทุนของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เช่น ราคาวาสุดก่อสร้างที่แพงขึ้น เนื่องมาจากการขาดแคลน เป็นต้น ทั้งนี้ควรกำหนดทิศทางการนโยบายโดยศึกษาเป็นรายสาขาเศรษฐกิจตามความเหมาะสม ก็จะเป็นการบรรเทาส่วนต่างระหว่างความ

ต้องการสินเชื่อและปริมาณสินเชื่อที่มีอยู่อย่างจำกัดอันจะเป็นการจัดสรรทรัพยากรที่ได้ประ-
สิทธิผลมากขึ้น

นอกจากนี้การดำเนินนโยบายสินเชื่อสู่ชนบทควรเน้นให้ตกอยู่กับเกษตรกรรายย่อย
มากขึ้น เมื่อปริมาณสินเชื่อมีการขยายตัวที่สอดคล้องกับนโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทย
แล้ว ก็ควรมีการกระจายสู่ชนบทอย่างแท้จริง เพราะถ้าหากนโยบายการขยายสินเชื่อสู่
ภาคชนบทของรัฐเป็นผลและช่วยให้ครัวเรือนกลุ่มหนึ่งให้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้นในขณะที่
ครัวเรือนอีกกลุ่มหนึ่งยังคงย่ำอยู่กับที่ น่าจะส่งผลให้การกระจายรายได้ในชนบทมีความแตก
ต่างกันมากยิ่งขึ้น ซึ่งไม่ใช่ผลที่รัฐบาลปรารถนา มาตรการการขยายสินเชื่อเพียงมาตรา-
การเดียวย่อมไม่เพียงพอที่จะยกฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนทุกกลุ่มให้ดีขึ้นพร้อมๆ กัน
ได้ มาตรการสินเชื่อโดยลำพังคงจะแก้ปัญหาทุกครัวเรือนไม่ได้

6.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในอนาคต

จากการศึกษาครั้งนี้ ดังที่กล่าวมาแล้วในภาคสรุปว่ามีข้อบกพร่องในด้านการ
ศึกษาความต้องการสินเชื่อของผู้ประกอบการว่าขึ้นอยู่กับปัจจัยอะไรบ้าง ภาพที่ได้ยังไม่
สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการได้อย่างสมบูรณ์ ควรมีการศึกษาโดยแยกแยะในแต่ละ
สาขาอีกเช่น สาขาเกษตร ควรจำแนกเป็นกลุ่มย่อยที่ทำการผลิตสินค้าเกษตรในแต่ละชนิด
ที่มีกลไกตลาดต่างกัน ออกเป็นกลุ่มที่ทำการผลิตข้าว มันสำปะหลังหรือแบ่งการศึกษาตาม
ประมงร่วมด้วย หรือสาขาอุตสาหกรรมควรแบ่งเป็นประเภทโรงงานผลิตที่มีมาแต่ดั้งเดิม
และโรงงานประเภทใหม่ๆ ที่เข้ามาในปัจจุบัน ที่ต้องการความได้เปรียบทางการจ้าง
งานในภาคนี้และต้องมีการลงทุนในการผลิตที่ต่างกัน โดยโรงงานใหม่ๆ จะมีความต้องการ
สินเชื่อในการลงทุนเครื่องจักรอุปกรณ์ และการก่อสร้างอาคารสถานที่มากกว่า จะต้องการ
เป็นเงินทุนหมุนเวียนในกิจการที่ดำเนินการผลิตมานานแล้ว ซึ่งปัจจัยที่กำหนดความต้องการ
ต่างกันอย่างมาก

นอกจากนี้ ในการกำหนดปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการสินเชื่อควรกำหนดปัจจัย
ทางสังคมบางตัวด้วย เช่น อายุ จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่จะสามารถนำมาอธิบาย
ความต้องการสินเชื่อในสาขาการบริโภคส่วนบุคคล (ด้านที่อยู่อาศัย) เพื่อที่จะให้ผลการ
ศึกษาน่าจะมีความเชื่อมั่นทางสถิติสูงกว่าการไม่นำปัจจัยเหล่านี้เข้ามาพิจารณาด้วย